



Catalan Romani (*caló català*) in the work of Juli Vallmitjana: an initial appraisal

Ignasi-Xavier Adiego (Barcelona)

Resum: L'escriptor català Juli Vallmitjana i Colomines (1873–1937) va fer un ample ús dels gitanos catalans com a tema d'algunes de les seves obres dramàtiques i novel·les. És evident que va tenir un contacte molt estret amb els gitanos i que d'aquest contacte va sorgir un interès pel *caló català*, la llengua romaní de Catalunya. Va inserir mots en *caló* a les seves obres dramàtiques, i mots i diàlegs a la seva novel·la *Sota Montjuïc*. Per bé que tot això constitueixi una font interessant per a aquesta llengua, la seva principal aportació és la important llista de mots i frases inclosa com a apèndix a la primera edició de *Sota Montjuïc*. Tots aquests materials no han estat analitzats en profunditat fins ara: al seu estudi sobre romaní català, Frederick George Ackerley només va tenir en compte alguns mots en *caló* que apareixen a una obra de Vallmitjana.

Vallmitjana és pràcticament l'única font que omple el buit entre els primers documents escrits del romaní català (a la primera meitat del segle XIX) i els testimoniatges actuals d'aquest dialecte, ara a punt d'extingir-se. En aquest article ofereix una primera valoració de tots aquests materials recollits per l'escriptor català. ■

Summary: The Catalan writer Juli Vallmitjana i Colomines (1873–1937) made extensive use of Catalan Gypsies as the topic of some of his plays and novels. It is clear that he had close contact with Gypsy people, and that this contact resulted in an interest for the Romani speech of Catalonia (*caló català*). He introduced *Caló* words in dramatic works, and words and dialogues in his novel *Sota Montjuïc*, which constitutes an interesting source of this language, but his chief contribution is a remarkable list of words and phrases in an appendix on *Caló català* that was included in the first edition of *Sota Montjuïc*. All these materials have not been analyzed in depth until now: In his study on Catalan Romani, Frederick George Ackerley only accounts for some *Caló* words contained in a work of Vallmitjana.

Vallmitjana is practically the only source for filling the gap between the earliest written sources of Catalan Romani (in the first half of the 19th century) and the present attestations of this dialect, now on the verge of extinction. In this paper, I offer a first appraisal of all these Romani materials recorded by the Catalan writer. [Keywords: Catalan Romani; Catalan Gypsies; Romani language; Gypsy language] ■